

Posudek vedoucí práce

Název práce: Sport jako strategie zvládnání stigmatu u jedinců s tělesným postižením

Autorka: Helena Čechurová

Cíl práce studentky Heleny Čechurové bylo porozumět, jak lidé, jež se v průběhu svého života stali tělesně handicapovaní a své postižení nemohou zatajovat, skrývat, využívají sport jako strategii zvládnání stigmatu, který je spojen s jejich tělesným handicapem. Při formulaci tohoto cíle studentka využila Goffmanův koncept stigmatu.

Tento Goffmanův koncept a další relevantní koncepty autorka představila v teoretické části práce, která dle mého názoru vytvořila pro autorku vhodný základ pro formulaci výzkumných otázek, kontextualizaci výzkumného problému a východisko pro interpretaci zjištění.

Pro řešení svého cíle si vhodně zvolila kvalitativní typ výzkumné strategie. Svém metodologické volby správně zdůvodňuje s využitím metodologické literatury v metodologické části. Zvolila si menší počet případů, na druhé straně vsadila na více zdrojů dat (narativní rozhovor, polostrukturovaný rozhovor, terénní poznámky z pozorování a se záznamem neformálních rozhovorů), které následně v rámci analýza vhodně všechny využila. V metodologické části práce se také neopomněla věnovat etickým otázkám výzkumu.

V empirické části práce autorka systematicky představuje nejprve jednotlivé kategorie, které identifikovala při analýze dat jako ty, které aktéři vnímají jako důležité při zmírňování sociálního napětí v interakcích s „normálními“ lidmi a aby nebyli nahlíženi jako stigmatizovaní a to s využitím sportovních aktivit. Tyto kategorie následně představuje autorka také v „příběhu“, který vznikl díky využití potencionálu dat z narativních rozhovorů. Při interpretaci zjištění autorka využívá na řadě míst poznatky z teoretické části práce.

To, co je možné vnímat jako určitou slabinu práce, je nedůsledná práce s konceptem stigmata jednak při zdůvodňování výběru aktérů pro výzkum a dále také v rámci empirické části práce. Při výběru aktérů do výzkumu studentka řeší povahu handicapu, ale neřeší otázku stigmata. Více méně vychází z předpokladu, že handicap rovná se stigma. V teoretické části práce však věnuje pozornost v rámci definice stigmatu i výkladu, kdy a jak jedinci zjišťují, že jsou nositeli stigmatu.

Proto bych u obhajoby ocenila, kdyby autorka doplnila s využitím poznatků z literatury zdůvodnění, proč jedince, které vybrala do výzkumu, je možné považovat za nositele stigmatu, potažmo ty, kteří se pokouší o jeho zvládnání .

V empirické části práce studentka prezentuje příběh postupného zvládnání stigmatu, potažmo jednotlivé faktory, které v průběhu analýzy dat identifikovala jako ty, jež sportující handicapovaní zmiňovali jako důležité pro zvládnání stigmatu spojeného s jejich tělesným handicapem. I v této části by jistě mohla autorka více provázat svůj narativ s kategorií stigmatu. Na druhé straně je potřeba říci, že se jí to v některých částech textu daří a to především tam, kde propojuje svá zjištění s teoretickou literaturou.

Celý předložený příběh tak lze číst jako příběh o tom, jak fyzicky handicapovaní jedinci, kteří se stali handicapovaní v průběhu života, se aktivně brání účinku stigmatu, co dělají proto, aby nebyli nahlíženi jako stigmatizovaní „normálními“ a to s využitím sportu jako aktivity, která jim, jak uvádí Goffman, umožňuje vyniknout tam, kde by okolí, vzhledem ke stigmatu, to neočekávalo. Ráda bych ocenila, že si autorka všimla v datech kategorie, kterou označila jako „deviantní“. Díky této kategorii lze poukázat na paradox spojený se zvládnáním stigmatu s využitím sportu v dnešní společnosti. Jestliže snahou handicapovaných, kteří začali sportovat, je nebýt nhlížen „normálními“ jako handicapovaný, tak na tomto příkladu je patrné, že jsou situace, jako je získání speciálního sportovního náčiní k realizaci sportu, kdy naopak není účinnou strategií svůj symbol stigmatu skrývat (jak uvádí Goffman), ale ho „zviditelnit“.

Ráda bych jako vedoucí práce ocenila průběžnou samostatnou práci studentky na bakalářské práci, ale také zodpovědný etický přístup k výzkumu.

Práci navrhuji hodnotit známkou 1-2 s přihlédnutím k obhajobě.

V Praze 10.2.2020